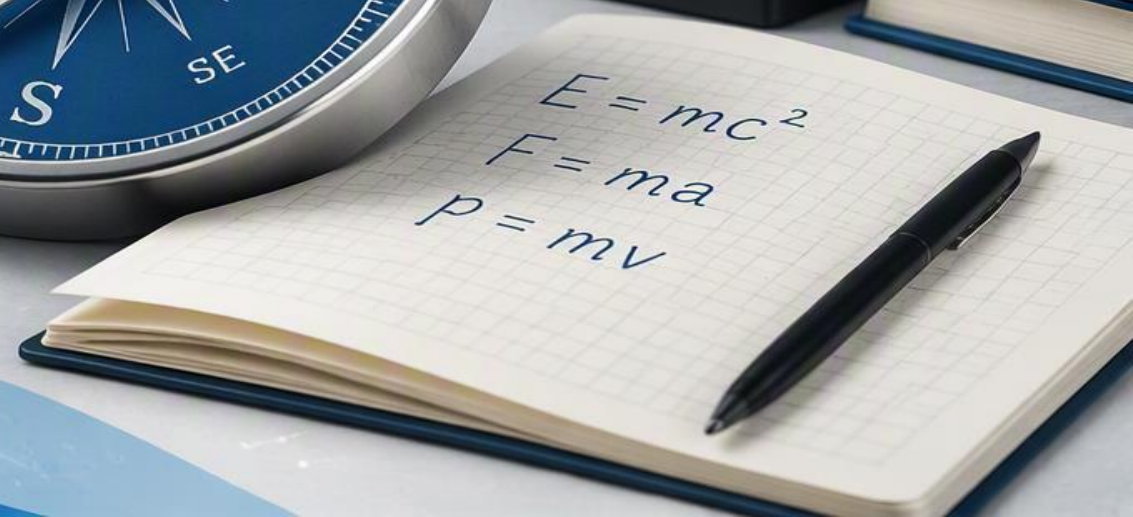

МЕТОДИЧНИЙ НАВІГАТОР УЧИТЕЛЯ ФІЗИКИ:

старт нового
навчального року

Методичні орієнтири
Ідеї. Рішення. Розвиток
Професіоналізм. Успіх. Учні

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

У 2026/2027 навчальному році пріоритетними є такі напрями освітньої діяльності (лист МОН України від 17.08.2026 року № 1/17756-26):

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа» – впровадження у 9 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт);
- **Формування культури безпечної онлайн-поведінки;**
- **Доброчесність у закладі освіти;**
- **Соціально-емоційна підтримка учасників освітнього процесу;**
- **Формування медіаграмотності;**
- **Використання штучного інтелекту в освіті;**
- Подолання втрат у навчанні, зумовлених спочатку тривалими карантинами, потім – військовою агресією рф на території нашої держави.

Пріоритети роботи вчителя фізики

- ✓ Дотримання чинних нормативних вимог
- ✓ Реалізація компетентнісного підходу
- ✓ Використання сучасних освітніх технологій
- ✓ Забезпечення академічної доброчесності
- ✓ Створення безпечного освітнього середовища
- ✓ Формування природничо-наукової компетентності учнів

У 2026/2027 навчальному році 7-9 класи працюють за однією з 3-х модельних навчальних програм, в залежності від вибору закладу освіти

«Фізика 7-9». Максимович З.Ю., Білик М.М., Варениця Л.В., Коваль Г.С., Микитеєк О.М., Ординович М.Б., Созанський А.В., Шевців В.Ф. (гриф надано наказом МОН від 20.02.2023 №184);

«Фізика 7-9». Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О. (гриф надано наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 №1787);

<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

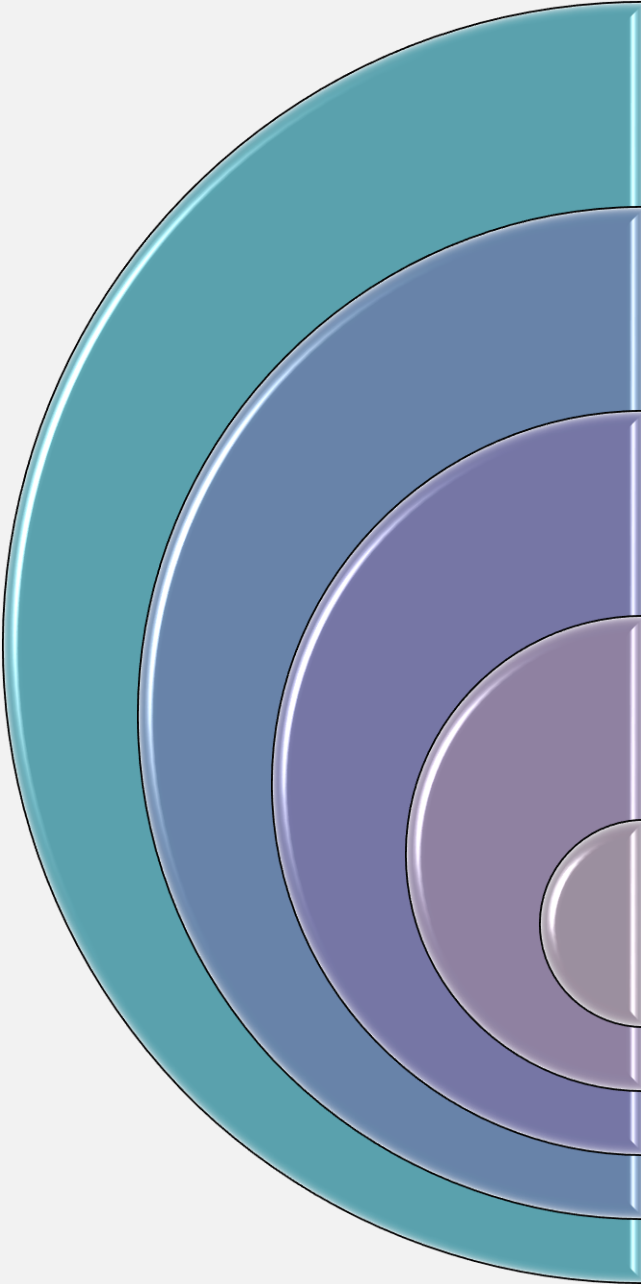
«Фізика 7-9». Головка М.В., Засекін Д.О., Засекіна Т.М., Крячко І.П., Ляшенко О.І., Мацюк В.М., Мельник Ю.С., Непорожня Л.В., Сіпій В.В. (гриф надано наказом Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 №1001);

«Природничі науки. 7-9 класи (інтегрований курс)» (авт. Мандренко Ю.І., Довгань Г.Д., Сардига М.В., Омелянчук Ю.О., Боднар О.В., Ментух С.І.). Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надано наказом МОН від 19 квітня 2024 №550

Основні нормативні документи (НУШ)

	Державний стандарт базової середньої освіти <i>Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року</i>	• https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898 • (для природничої галузі: Додатки 9 і 10)
	Розподіл навчальних годин відбувається відповідно до Типової освітньої програми зі змінами (Наказ МОН України від 17.08.2026 № 1430)	• https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-2
	Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання (Наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427)	• https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultataiv-navchannia-uchniv-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity
	Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (Наказ МОН України від 04.05.2026 № 722))	• https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-26#Text
	Про затвердження концептуальних засад освітніх галузей та дорожньої карти реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки (Наказ МОН України від 20.08.2025 № 1163)	• https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-ta-dorozhnoi-karty-realizatsii-kontseptualnykh-zasad-osvitnikh-haluzei-na-2025-2030-roky

У 7-9 класах НУШ педагог може використовувати:

модельну навчальну програму із зазначенням кількості годин, необхідної для досягнення передбачених результатів навчання;

навчальну програму, розроблену на основі модельної навчальної програми авторським колективом відповідної модельної навчальної програми, де зазначено кількість годин, яка необхідна для досягнення визначених результатів навчання;

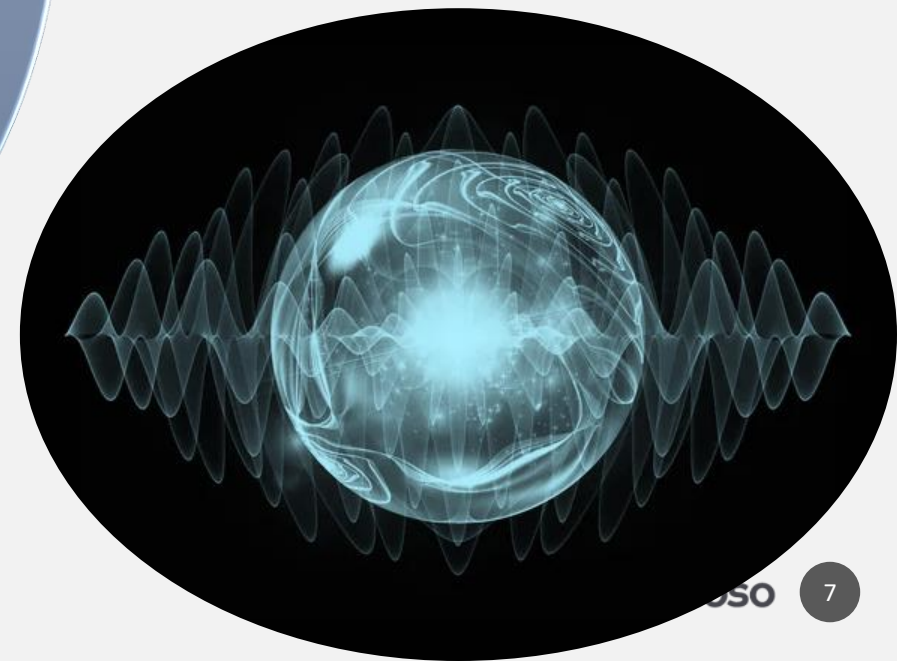
навчальну програму, розроблену самостійно на основі модельної навчальної програми, що містить опис результатів навчання учня в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідною модельною навчальною програмою, із зазначенням кількості годин, що необхідна для досягнення відповідних результатів навчання.

Ці навчальні програми мають бути затверджені педагогічною радою закладу освіти.

у
довільній
формі

На основі модельної або
затвердженої
педагогічною радою
навчальної програми
вчитель складає
**календарно-тематичне
планування.**

Формат, обсяг,
структура, зміст та
оформлення
календарно-
тематичних планів
та поурочних
планів-конспектів є
*індивідуальною
справою вчителя*

Визначення груп результатів

(варто виявляти домінуючу роль завдання у формуванні того чи іншого вміння)

Гр 1 Проводить дослідження природи

- Лабораторні роботи, експерименти, демонстраційні досліді, експериментальні задачі, дослідницький проєкт

Гр 2 Здійснює пошук та опрацьовує інформацію

- Читання інформації: її відтворення та розуміння, письмовий опис явища, складання інфографіки або таблиць, інформаційний проєкт

Гр 3 Усвідомлює закономірності природи

- Фізичні задачі, тести, кейс-завдання, творчі та соціальні навчальні проєкти

Вимоги до сучасного уроку

урок повинен передбачати не лише виклад матеріалу, змісту, але й завдання, що передбачають засвоєння, застосування навчальної інформації на практиці;

частина знань і вмінь повинна бути отримана учнями та ученицями у процесі самостійного пошуку шляхом розв'язування пошукових задач та опанування способів діяльності у процесі пошуку;

виклад навчального матеріалу на уроці може і повинен бути варіативним. В одних випадках викладається готова інформація у формі пояснення, практичного показу і виконання вправ. В інших випадках матеріал вивчається шляхом постановки вчителем / вчителькою проблеми та розкриття шляхів і видів навчальної діяльності учнів / учениць для її доказового рішення.

У МОН радять

- На початку навчального року провести діагностику сформованості результатів навчання в ігровій формі (квест, вебквест)
- Використання інтерактивних симуляцій та віртуальних лабораторій
- Поєднання реальних даних і тематичних досліджень (Перетворити фізику на детективне розслідування й навчити використовувати практично її закони в побуті)
- Гейміфікований навчальний досвід у природничій освітній галузі (інтерактивні вікторини та головоломки, які свідчитимуть про досягнення результатів навчання)
- Дослідницьке навчання. Групові проєкти, у рамках яких учні обирають тему, планують методику дослідження та презентують результати, формують навички командної роботи, критичного мислення та самостійності.

Навчальні програми

«Фізика і астрономія»

- *(авторського колективу під керівництвом Ляшенка О. І), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 1539 від 24.11. 2017*
- <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

«Фізика» «Астрономія»

- *(авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.)*
- *(авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.Я.), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1539 від 24.11. 2017*
- <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

Навчальні програми для 10-11 класів (рівень стандарту, профільний рівень) не містять фіксованого розподілу годин між розділами і темами курсу

Розподіл кількості годин, що відводиться на вивчення окремих розділів/тем, визначається учителем.

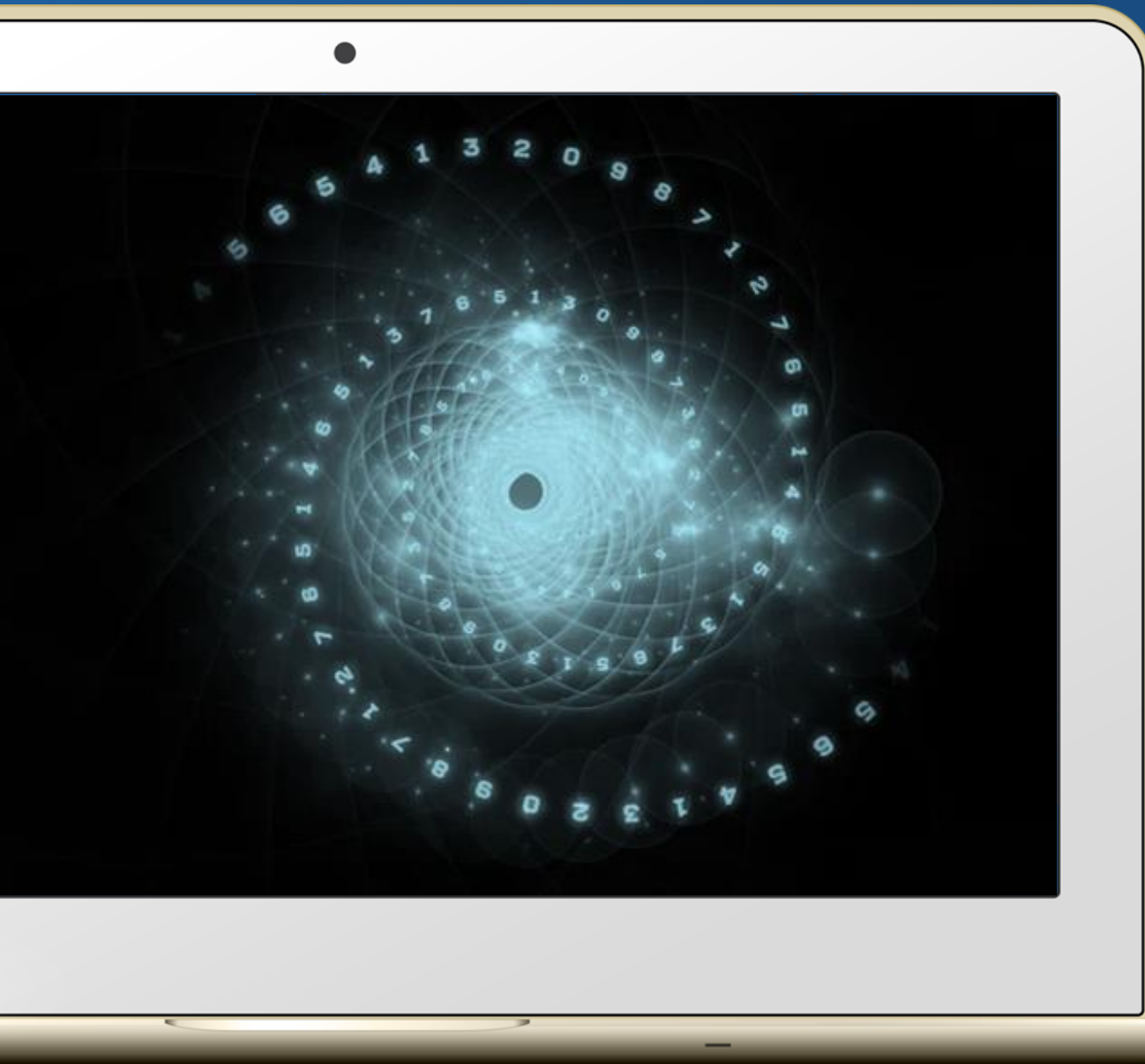
учитель має право самостійно визначати порядок вивчення тем та місце проведення лабораторних практикумів і практикумів з розв'язування задач – у кінці розділу або під час його вивчення.

Орієнтовна кількість письмових контрольних робіт 4–6. Кількість письмових робіт для поточного оцінювання визначається вчителем самостійно.

Оцінювання учнів відбувається за критеріями, складеними на підставі наказу МОН №1222 від 21.08.2013 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»

Наведений в програмі перелік експериментальних робіт є суто орієнтовним, учитель має право змінювати тематику робіт відповідно до наявного в кабінеті обладнання та особливостей того чи іншого класу. В 10 і 11 класах передбачено лише обов'язковий мінімум виконання експериментальних робіт: по 4 роботи в I і II семестрах для рівня стандарту і по 7 робіт у I і II семестрах для профільного рівня.

Учитель має також право на свій розсуд вибирати форму проведення експериментальних робіт: це можуть бути фронтальні лабораторні роботи або лабораторний практикум. Для свідомого виконання експериментальних робіт напередодні або на початку уроку доцільно повторити відповідні теоретичні відомості, виконати завдання на визначення необхідного обладнання та створення **можливого плану роботи.**

Цифрові інструменти

Зворотній
зв'язок

Google Classroom,
чати Viber,
Telegram,
Skype

Рефлексія

Віртуальні дошки:
miro,
Padlet,
Jamboard

Віртуальні
лабораторії

<https://phet.colorado.edu/uk/>
<https://www.golabz.eu/>
<https://www.mypysicslab.com/>

Надання
інформації

YouTube (відео),
SoundCloud (аудіо),
Google Docs (текст),
Dropbox

Інструменти
оцінювання

Kahoot!,
Quizizz,
Edpuzzle

Метою природничої галузі є набуття вмінь і досвіду

Учитель/вчителька

- Створює ситуації, для пошуку відповідей на поставлені запитання, а не дає готових відповідей

Учень/учениця

- Починає діяти як дослідник, може помилятися, робити висновки, набувати досвіду розв'язання навчальних і життєвих проблем

Сформовану
особистість

- Відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем

Методи і підходи для реалізації поставленої мети

Навчання на основі запитів

- Навчання через запитання, які виникають в учнів, і дослідження

Гейміфікація освітнього процесу

- Навчання через освітні ігри та цікаві історії

Локальне навчання

- Розуміння локальних проблем і усвідомлення власного потенціалу для покращення життя

Проблемно орієнтоване навчання

- Виконання реальних завдань із власного повсякденного життя

Проектне навчання

- Створення власних освітніх продуктів та презентування напрацювань в межах шкільних фестивалів і конкурсів

Застосування цифрових інструментів і програм

- Візуалізація складних наукових процесів і явищ може підвищити рівень занурення в тему і її розуміння

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!